

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 8C/194/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113211535
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Kalináková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2015:8113211535.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Ingrid Kalinákovou v právnej veci žalobcu: GENERAL FACTORING, a.s., so sídlom Košická 56, Bratislava, IČO: 35 838 825, práv. zast. Jakubčák, advokátska kancelária, s.r.o., so sídlom Michalská 14, Bratislava, IČO: 47 255 706, proti žalovanej: O. A., nar. XX.X.XXXX, bytom M. XXX, za účasti vedľajšieho účastníka na strane žalovanej Združenia - Pomoc a ochrana spotrebiteľa " POS", Nám. Legionárov 5, Prešov , IČO: 42 176 778, právne zastúpené JUDr. Monikou Marjanovič, advokátkou, Urbánková 1562/6, Košice, v konaní o zaplatenie 2.618,42 Eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

Žalobu o zaplatenie 2.618,42 Eur s príslušenstvom zamietla.

O trovách konania súd rozhodne do tridsiatich dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci.

odôvodnenie:

Žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 19.04.2013 sa žalobca domáhal, aby súd zaviazal žalovanú zaplatiť mu sumu vo výške 6.116,24 Eura s príslušenstvom. Svoj žalobný návrh odôvodnil tým, že žalovaná s právnym predchodcom žalobcu dňa 30.11.2006 uzatvorili Zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXX (Zmluvu o úvere), na základe ktorej právny predchodca žalobcu poskytol žalovanej úver vo výške 2.323,57 Eur s úrokov sadzby 12 % ročne. Žalovaná sa zaviazala poskytnutý úver splácať mesačnou splátkou vždy k 1. dňu toho ktorého mesiaca. Splatnosť prvej splátky bola dohodnutá k 01.12.2006 a konečná splatnosť úveru k 01.11.2014. Podmienky čerpania úveru, spôsob, výška, termíny splácania úveru, zabezpečenie úveru, podmienky pri neplnení a ďalšie náležitosti boli dojednané v zmluve o úvere. Listom zo dňa 24.10.2012 bola žalovanej oznámená mimoriadna splatnosť úveru z titulu zmluvy o úvere, ku ktorej došlo dňa 24.10.2012 zo strany žalobcu, pričom dlžná suma ku dňu vyhlásenia mimoriadnej splatnosti predstavovala sumu 6.116,24 Eur, z toho istina vo výške 2.877,38 Eur a nezaplatené úroky celkom vo výške 3.238,86 Eur. Istinu vo výške 2.877,38 Eur žalobca úročí riadnym úrokom vo výške 12 % ročne a zákonným úrokom z omeškania vo výške 9 % ročne. Žalovaná si svoj záväzok voči žalobcovi nesplnila ani po vyhlásení mimoriadnej splatnosti. Žalobca nadobudol pohľadávku od pôvodného veriteľa Slovenskej sporiteľne, a.s. na základe zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 21.12.2010, postúpenie pohľadávky bolo žalovanej oznámené listom „oznámenie o postúpení pohľadávky podľa § 526 Občianskeho zákonníka zo dňa 28.12.2010.“ Žalobca zároveň požadoval náhradu trov konania.

Podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 08.08.2014 vstúpil do konania na strane žalovanej vedľajší účastník - Pomoc a ochrana spotrebiteľa „POS“. Keďže žalobca písomným podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 20.11.2014 navrhol, aby súd nepripustil vedľajšieho účastníka do konania, tunajší súd uznesením sp. zn. 8C/194/2013 zo dňa 02.12.2014 pripustil do konania na strane žalovanej

vedľajšieho účastníka. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 06.07.2015. Krajský súd uznesením č. k. 4Co/109/2015-289 zo dňa 27.05.2015 potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa.

Vzhľadom na dispozitívny úkon žalobcu tunajší súd uznesením sp. zn. 8C/194/2013 zo dňa 01.12.2014 konanie v časti o zaplatenie nad sumu 2.618,42 Eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne z istiny 2.178 Eur od 02.11.2014 do zaplatenia zastavil. Zároveň vrátil žalobcovi súdny poplatok vo výške 185,80 Eur prostredníctvom príslušného daňového úradu po právoplatnosti uznesenia s tým, že o trovách konania v zastavujúcej časti bude rozhodnuté v rozhodnutí vo veci samej. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 27.01.2015.

Súd vykonal dokazovanie v zmysle ustanovenia § 101 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) v neprítomnosti riadne a včas predvolaného žalobcu a jeho právneho zástupcu, ktorý ospravedlnil neúčasť na pojednávaní písomným podaním doručeným súdu dňa 15.12.2015. Súd poukazuje na skutočnosť, že účasť na pojednávaní je procesným právom a nie povinnosťou účastníka konania. Súd v záujme plynulosti a hospodárnosti konania nie je oprávnený, ale aj povinný prejednať vec aj v prípade neprítomnosti jedného z účastníkov, pričom na začiatku pojednávania zisťuje, či nie je daný dôležitý dôvod, pre ktorý by prejednanie a rozhodnutie vo veci v neprítomnosti účastníka znamenalo porušenie práva na spravodlivý proces. Súd skúmal existenciu dôvodov podľa § 119 ods. 1 O.s.p. (napr. záhada v doručení, zdravotný stav, resp. iná vážna prekážka na strane účastníka konania. V prejednávanej veci nebol súdu žiaden z dôležitých dôvodov, pre ktoré by súd musel pojednávanie odročiť, a preto súd v zmysle §101 ods. 2 O.s.p. prejednal vec v neprítomnosti žalobcu a jeho právneho zástupcu.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom prítomného právneho zástupcu vedľajšieho účastníka, oboznámením sa s listinnými dôkazmi, ktoré tvoria obsah spisu a zistil tento skutkový stav:

Vzhľadom na čiastočné späťvzatie žalobcu zo dňa 19.11.2014 ostalo predmetom konania zaplatenie sumy 2.618,42 Eura s úrokom z omeškania vo výške 8,05 % ročne zo sumy 2.178 Eura od 2.11.2014 do zaplatenia, ako aj náhrada trov konania.

Zmluvou o splátkovom úvere dňa 30.11.2006 medzi právnym predchodcom žalobcu - Slovenskou sporiteľňou, a.s. a žalovanou právnym predchodca žalobcu poskytol žalovanej úver vo výške 2.323,57 Eur. Žalovaná sa zaviazala splácať poskytnutý úver mesačnou splátkou vždy k 1. dňu toho ktorého mesiaca. Výška úrokovej sadzby bola dohodnutá na 12 % ročne, splatnosť prvej splátky bola dohodnutá k 01.12.2006 s konečnou splatnosťou úveru k 01.11.2014.

Zmluvou o postúpení pohľadávok č. XXXX/XXXX/CE zo dňa 21.12.2010 pôvodný veriteľ Slovenská sporiteľňa, a.s. postúpila pohľadávkou voči žalovanej na žalobcu. Skutočnosť, že došlo k postúpeniu pohľadávky, pôvodný veriteľ žalovanej oznámil písomným oznámením zo dňa 28.12.2010 s tým, že postupuje pohľadávkou vo výške 4.717,31 Eur s príslušenstvom.

Oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 24.10.2012 žalobca vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru ku dňu 24.10.2012. Zároveň vyzval žalovanú na okamžité splatenie dlžnej sumy 6.116,24 Eur.

Slovenská sporiteľňa, a.s. Bratislava na žiadosť súdu vo svojom oznámení zo dňa 12.08.2015 uviedla, že zo strany Slovenskej sporiteľne, a.s. nedošlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru vzniknutého zo zmluvy o splátkovom úvere číslo XXXXXXXXXXXX uzatvorenej medzi Slovenskou sporiteľňou, a.s. ako veriteľom a žalovanou ako dlžníkom pred postúpením pohľadávky v zmysle zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 21.12.2010. Slovenská sporiteľňa a.s. žalovanú v zmysle ustanovenia § 92 ods. 8 zákona číslo 482/2001 Z.z. o bankách a o doplnení niektorých iných zákonov v znení neskorších predpisov písomne vyzvala k úhrade splatnej časti pohľadávky, s ktorou bola odporkyňa v omeškani viac ako 90 dní. Nakoľko Slovenská sporiteľňa, a.s. odovzdala zmluvu o splátkovom úvere a súvisiacu dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na základe ktorého vznikla postúpená pohľadávkou postupníkoví, Slovenská sporiteľňa, a.s. kópiou výzvy nedisponuje.

Slovenská sporiteľňa, a.s. Bratislava na výzvu súdu v oznámení doručenom tunajšiemu súdu dňa 24.07.2014 oznámila súdu, že zo strany Slovenskej sporiteľne, a.s. nedošlo k vyhláseniu mimoriadnej

splatnosti úveru vzniknutého zo zmluvy o splátkovom úvere číslo XXXXXXXXXXX/XXXX pred postúpením pohľadávky.

Vedľajší účastník prostredníctvom svojho právneho zástupcu v písomnom podaní doručenom tunajšiemu súdu dňa 20.08.2014 uviedol, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti zo dňa 24.10.2012 je nekalou obchodnou praktikou zo strany žalobcu, ktorý nie je držiteľom bankového povolenia v zmysle zákona o bankách, čo v konečnom dôsledku znamená, že žalobca nemôže spravovať tzv. živý úver, teda ani vyhlasovať mimoriadnu splatnosť takéhoto úveru. Zároveň vzniesol námietku nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, keďže zmluvu o postúpení pohľadávok považuje za neplatnú s odôvodnením, že má za to, že na žalobcu bol postúpený tzv. živý úver. Predmetom postúpenia z banky môžu byť len splátky úveru, ktoré sú nepretržite viac ako 90 dní po lehote splatnosti, zároveň musí byť splnená aj podmienka, že banka písomne vyzve svojho klienta na úhradu peňažného záväzku, s ktorým bol v omeškani nepretržite 90 dní. Zároveň poukázal na to, že žalovaná suma predstavuje skapitalizovanú sumu z celkového úveru, ktorý mal trvať do roku 2014, pričom právny predchodca žalobcu celý úver skapitalizoval bez toho, aby akýmkoľvek spôsobom úverový vzťah ukončil a následne skapitalizovanú sumu postúpil na žalobcu. Takéto konanie smeruje k akumulovaniu pohľadávky o rôzne poplatky a úroky, aj keď je zrejmé, že žalovaný úver dlhodobo nespláca. Konanie právneho predchodcu žalobcu nie je podľa názoru vedľajšieho účastníka možné považovať za konanie v súlade s dobrými mravmi. V dôsledku nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu žiadal súd, aby žalobu zamietol a zaviazal žalobcu na náhradu trov konania. Vo vzťahu k trovám konania vedľajšieho účastníka navrhol rozhodnúť tak, že súd zaviazá žalobcu zaplatiť náhradu trov konania vedľajšieho účastníka, ktorému vznikli právnym zastupovaním, pretože v konaní vystupoval na podporu žalovanej. Žalobca nepreukázal, že jeho právny predchodca vyzval žalovanú na úhradu jeho dlhu po tom, čo bola 90 kalendárnych dní v omeškani so splácaním v zmysle prvej vety § 192 ods. 8 zákona o bankách a nepreukázal ani, že na neho boli postúpené len splatné pohľadávky úveru. Ku dňu postúpenia pohľadávky 21.10.2010 dlh vo výške 6.116,24 Eur nemohol existovať. Takáto pohľadávka predstavuje skapitalizovanú sumu z celkového úveru, ktorý mal trvať do novembra 2014. Právny predchodca žalobcu celý úver skapitalizoval bez toho, aby akýmkoľvek spôsobom úverový vzťah ukončil a následne túto skapitalizovanú sumu postúpil na žalobcu. Právny predchodca žalobcu je oprávnený na žalobcu postúpiť aj pohľadávku z celého úverového vzťahu, ale to by musel úverový vzťah lege artis ukončiť (vyhlásiť mimoriadnu splatnosť) a takýmto spôsobom sa dopracovať k pohľadávke vo výške 6.116,24 Eur, ktorú následne v súlade so zákonom môže postúpiť aj osobe, ktorá nie je bankou. Právny predchodca žalobcu však na základe žiadosti súdu celkom jasne uviedol, že mimoriadnu splatnosť predmetného úveru nevyhlásil. Žalobca teda nemohol platne nadobudnúť pohľadávku v takej výške, keďže úverový vzťah medzi pôvodným veriteľom a žalovanou nebol ukončený. Takýmto konaním by došlo k obchádzaniu zákona o bankách. Taktiež nie je jasné, prečo právny predchodca žalobcu neukončil predmetný úverový vzťah, keď bolo jasné, že žalovaná poskytnutý úver nespláca. Takéto konanie smeruje k akumulovaniu pohľadávky o rôzne poplatky a úroky aj keď je zrejmé, že žalovaná žalovaný úver dlhodobo nespláca. Konanie právneho predchodcu žalobcu nie je podľa názoru vedľajšieho účastníka možné považovať za konanie v súlade s dobrými mravmi.

Žalobca prostredníctvom právneho zástupcu podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 15.12.2015 uviedol, že zákon o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v úvodnom ustanovení, kde vymedzuje čo upravuje tento zákon, nijakým spôsobom neodkazuje na zákon o bankách, zákon o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov vôbec neodkazuje na zákon o bankách a v časti, ktorá by sa dotýkala rozhodnutia súdu prvého stupňa. Účelom ustanovenia § 92 zákona o bankách je podľa názoru žalobcu úprava výnimiek z bankového tajomstva. Ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách nehovorí o podmienkach platnosti postúpenia pohľadávok, ale iba o podmienkach, za splnenia ktorých nedochádza k porušeniu bankového tajomstva. Za daných podmienok môže banka postúpiť pohľadávku aj na inú osobu ako je banka, teda aj na osobu, ktorá ako taká nie je viazaná bankovým tajomstvom, a to aj bez súhlasu klienta. Ak by postúpila pohľadávku na inú osobu skôr ako sú splnené stanovené podmienky a zároveň by nemala na postúpenie pohľadávky súhlas, porušuje tým bankové tajomstvo. Hlavný účel § 92 vrátane ods. 8 zákona o bankách bolo teda aj podľa dôvodovej správy prelomenie bankového tajomstva a nie obmedzenie možnosti postúpiť pohľadávku. O tom, že by tieto podmienky podmieňovali platnosť právneho úkonu niet v zákone ani v dôvodovej správe ani slova. Ďalej treba osobitne vnímať to, že zákon o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov priamo a výlučne definuje možnosť postúpenia práva vyplývajúceho zo

zmluvy o spotrebiteľskom úvere na tretiu osobu, pričom tento zákon zároveň definuje, že týmto zákonom sú dotknuté ustanovenia zákona o bankách. Nie je teda správny postup aplikácie ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov na spotrebiteľský úver takým spôsobom, že aplikáciou tohto ustanovenia sa bude určovať neplatnosť postúpenia pohľadávky a prípadný nedostatok aktívnej legitímácie nového veriteľa. Zároveň poukázal na nález Ústavného súdu SR z 28.04.2014 pod sp. zn. IV. US 15/2014, nález Ústavného súdu SR z 01.04.2015 sp. zn. I. US 640/2014. Podľa názoru žalobcu zákon o bankách ani zákon o spotrebiteľských úveroch absenciu či nepreukázanie výzvy podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách ako dôvod neplatnosti právneho úkonu neuvádza. Rovnako poukázal na nález Ústavného súdu ČR sp. zn. III. US 3900/12 zo dňa 28.02.2013 v súvislosti s tým, že Ústavný súd Slovenskej republiky ako aj Ústavný súd Českej republiky preferujú platnosť právneho úkonu, neumožňujú hľadať jeho neplatnosť za každú cenu, neumožňujú vyvodzovať jeho neplatnosť, okolností, ktoré zákon neuvádza ako dôvody neplatnosti.

Podľa § 52 ods. 3 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa.

Podľa § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

Podľa § 54 ods. 2 Občianskeho zákonníka, v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

Podľa § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení zákona č. 616/2004 Z. z., spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje.

Podľa článku 5, kapitoly 2 Smernice Európskeho parlamentu a rady 2005/29/ES z 11. mája 2005 o nekalých obchodných praktikách podnikateľov voči spotrebiteľom na vnútornom trhu, nekalé obchodné praktiky sú zakázané. Obchodná praktika je nekalá, ak: a) je v rozpore s požiadavkami odbornej starostlivosti a b) podstatne narušuje alebo je spôsobilá podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k produktu, ku ktorému sa dostane alebo ktorému je adresovaná, alebo priemerného člena skupiny, ak je obchodná praktika orientovaná na určitú skupinu spotrebiteľov.

Podľa § 524, ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

Podľa § 525, ods. 2 Občianskeho zákonníka, nemožno postúpiť pohľadávku, ak by postúpenie odporovalo dohode s dlžníkom.

Podľa § 2. ods. 1, písm. b) zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách (ďalej len „zákon o bankách“), banka je právnická osoba so sídlom na území Slovenskej republiky založená ako akciová spoločnosť, ktorá poskytuje úvery a ktorá má na výkon činností podľa písmen a) a b) udelené bankové povolenie. Iná právna forma banky sa zakazuje.

Podľa § 7, ods. 1 zákona o bankách, o udelení bankového povolenia rozhoduje Národná banka Slovenska. O udelení bankového povolenia pre banky podľa osobitného predpisu a o udelení bankového povolenia na vykonávanie hypotekárnych obchodov rozhoduje Národná banka Slovenska po prerokovaní s Ministerstvom financií Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“). Žiadosť o udelenie bankového povolenia sa predkladá Národnej banke Slovenska.

Podľa § 92, ods. 8 zákona o bankách, ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

Súd vyhodnotil uzavretú Zmluvu vzhľadom na povahu účastníkov zmluvy a spôsob uzavretia zmluvy ako spotrebiteľskú, na ktorú sa vzťahujú aj napriek zákonnej úprave úverovej zmluvy v Obchodnom zákonníku, všeobecné ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách uvedené v Občianskom zákonníku v §§ 52-54 Občianskeho zákonníka zavedené zákonom č. 150/2004 Z.z., ktorý zmenil a doplnil Občiansky zákonník s účinnosťou od 1.4.2004 a zaviedol do nášho právneho poriadku inštitút tzv. spotrebiteľských zmlúv, a to v súlade s čl. 69 až 71 Asociačnej dohody, ktorá vstúpila do platnosti 1. februára 1995, a ktorou sa Slovenská republika zaviazala, že vyvinie úsilie na zabezpečenie postupnej zlučiteľnosti jej právnych predpisov s predpismi Európskej únie. Dovtedy obdobný typ zmluvy čiastočne upravoval zákon č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov ako tzv. typovú zmluvu (spotrebiteľskú). Táto úprava nášho právneho poriadku bola nevyhnutná v súvislosti so vstupom Slovenska do EÚ v máji 2004 a zosúladzovala náš právny poriadok s niektorými právnymi aktmi Európskych spoločenstiev a EÚ. Momentálne uvedené upravuje zákon o ochrane spotrebiteľa č. 250/2007 Z.z. a to konkrétne § 3 ods. 3 (každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách 9), odkaz na § 52 až 54 Občianskeho zákonníka). V čase vzniku zmluvného vzťahu uvedené upravovalo cit. znenie § 23a zák. č. 634/1992 Zb. (spotrebiteľskými zmluvami sú zmluvy uzavreté podľa Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, ako aj všetky iné zmluvy, ktorých charakteristickým znakom je, že sa uzavierajú vo viacerých prípadoch, a je obvyklé, že spotrebiteľ obsah zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. Na spotrebiteľské zmluvy, ktoré neboli uzavreté podľa osobitného predpisu, 13d) sa primerane použijú ustanovenia tohto predpisu.; odkaz na § 52 až 60 Občianskeho zákonníka v znení neskorších predpisov.). Súd nespochybňuje aplikáciu Obchodného zákonníka na vznik Zmluvy, avšak pre celkové posúdenie právneho vzťahu majú prednosť osobitné ustanovenia právneho poriadku, ktoré sú súčasťou špeciálnej právnej úpravy v oblasti spotrebiteľského práva vrátane ustanovení § 52 až §54 OZ, Tým pádom súd použil ustanovenia Občianskeho zákonníka na právne posúdenie právneho vzťahu medzi žalobcom a žalovanou, ale aj na z toho vyplývajúce účinky omeškania či premlčania nároku. Pričom ako vyplýva z cit. ust. OZ zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona (myslí sa Občianskeho zákonníka) v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Zmluvy nesmú obsahovať dohody, ktoré by stavali spotrebiteľa do nevýhodnejšieho postavenia ako mu zákon priznáva a to s poukazom na ust. § 54 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka. Takýto výklad je podľa názoru súdu plne eurokonformný (t. j. výklad v súlade s komunitárnym právom). Aj preto je súd názoru, že je potrebné považovať záväzkovo právny vzťah vzniknutý medzi účastníkmi za občianskoprávny vzťah, nie vzťah obchodnoprávny. Taktiež ustanovenia Obchodného zákonníka, v rámci ktorých je zmluva o úvere, či zmluva o bežnom účte považovaná za tzv. „absolútny obchod“, však v čase vzniku daného záväzkového vzťahu neobsahovali špeciálne ustanovenia týkajúce sa ochrany spotrebiteľa (OZ, zákon o ochrane spotrebiteľa), ktoré aj vo vzťahu k Obchodnému zákonníku pôsobia ako lex specialis. Súd v tomto názore (ohľadne spotrebiteľskej zmluvy) podporuje aj ust. § 23a zák. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa s odkazom na použitie ustanovení Občianskeho zákonníka (teraz § 3 ods. 3 zák. č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa). Vzhľadom na spotrebiteľský charakter úverovej zmluvy je potrebné posudzovať túto zmluvu aj z pohľadu kritérií obsiahnutých v § 52 a nasl. OZ v spojení so zákonom na ochranu spotrebiteľa. Preto nemožno prisvedčiť, že vzniknutý zmluvný vzťah

je vzťahom obchodnoprávnym a nemožno akceptovať ani dohodu podľa § 262 Obeh. zák. (nekalá podmienka, obsah zmluvy spotrebiteľ nemohol ovplyvniť). Je nepochybné, že právny predchodca žalobcu pri uzatváraní úverovej zmluvy vystupoval ako dodávateľ s poukazom na predmet podnikania / banka / a žalovaný vystupoval ako spotrebiteľ, pretože pri uzatváraní zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti /§ 52 ods. 3,4 Občianskeho zákonníka/. Vzťahy medzi účastníkmi na základe zmlúv vznikli v dobe, kedy Slovenská republika už transformovala do právneho poriadku Smernice EÚ v oblasti ochrany spotrebiteľa. Východiskom spotrebiteľskej ochrany je postulát, podľa ktorého sa spotrebiteľ ocitá vo fakticky nerovnom postavení s profesionálnym dodávateľom, a to s ohľadom na okolnosti, za ktorých dochádza ku kontraktácii, s ohľadom na väčšiu profesionálnu skúsenosť predávajúceho, lepšiu znalosť práva a ľahšiu dostupnosť právnych služieb a konečne so zreteľom na možnosti stanovovať zmluvné podmienky jednostranne cestou formulárových zmlúv. Pre takéto vzťahy je charakteristické, že podnet ku zmluvnému jednaniu prichádza spravidla od dodávateľov, pričom spotrebiteľ nie je na všetky zmluvné dojednania pripravený a skúsený. Spoločným znakom tejto novej úpravy je teda snaha cestou práva vyrovnať túto faktickú nerovnosť, a to formou aj prípadného obmedzenia autonómie vôle. K základným princípom spotrebiteľských zmlúv je, že nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, teda také zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky. Z hľadiska posúdenia nekalých podmienok v spotrebiteľských zmluvách Smernica Rady 93/13 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách si stanovila práve za cieľ vyvážiť faktickú nerovnováhu medzi dodávateľom a spotrebiteľom pozitívnym zásahom štátu. Problematika ochrany spotrebiteľa je inštitút, ktorý treba vnímať komplexne a ktorý sa dotýka viacerých typov zmlúv. Európska únia venuje ochrane spotrebiteľa mimoriadnu pozornosť. Vychádzajúc z európskej legislatívy aj zmluvy uzatvorené podľa iných zákonov ako Občiansky zákonník možno tiež považovať za spotrebiteľské napriek tomu, že ich zákon priamo ako spotrebiteľské neoznačuje. Spotrebiteľská zmluva nie je samostatným typom zmluvy (aj keď je v Občianskom zákonníku pomenovaná), ale možno ju označiť ako druh zmluvy, pre ktorú najmä Občiansky zákonník, ale aj iné právne predpisy ustanovujú osobitné podmienky a určujú, aké náležitosti zmluva musí obsahovať a naopak, ktoré v nej nesmú byť (neprijateľné podmienky) na ochranu tzv. slabšej zmluvnej strany. Z ustálenej judikatúry Európskeho súdneho dvora je ochrana zavedená smernicou založená na myšlienke, že spotrebiteľ je v slabšej pozícii, a to vedie k tomu, že súhlasí s podmienkami pripravenými vopred druhou zmluvnou stranou bez toho, aby mohol ovplyvniť obsah týchto podmienok. Občiansky zákonník v § 52 v znení od 1.4.2004 vymedzuje zmluvné typy spotrebiteľských zmlúv len deklaratórne (išlo o užší výpočet ako je úprava v práve EÚ). Aktuálna úprava v Občianskom zákonníku je už súladná s právom EÚ - spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom (§ 52 ods. 1 OZ). Podľa čl.6 ods. 1 Smernice 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, členské štáty EÚ zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva, neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok. Súd pri posudzovaní dôvodnosti podanej žaloby skúma, či žalobcovi svedčí právo, ktorého sa domáha, t.j. či je nositeľom hmotného práva, ktoré je predmetom konania (aktívna vecná legitímácia) a či žalovaný je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, ktorá zodpovedá právu, ktorého sa žalobca domáha (pasívna vecná legitímácia). Nedostatok vecnej legitímácie sa na strane žalobcu či žalovaného znamená, že žalobe nemožno vyhovieť. Predpokladom úspešnosti žaloby je, že žalobca preukáže, že je nositeľom tvrdeného hmotného práva a že žalovaný je nositeľom zodpovedajúcej hmotnoprávnej povinnosti.

Z vykonaného dokazovania má súd jednoznačne preukázané, že právny predchodca žalobcu Slovenská sporiteľňa, a.s. uzavrela dňa 30.11.2006 so žalovanou Zmluvu o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX, na základe ktorej jej bol poskytnutý právny predchodcom žalobcu úver vo výške 2.323,57 Eur (70.000 Sk), ktorý sa žalovaná zaviazala splácať mesačne k 1. dňu toho ktorého mesiaca splácať sumou 39,60 Eur (1.193 Sk). Splatnosť prvej splátky bola stanovená k 01.12.2006 a konečná splatnosť úveru k 01.11.2014.

S poukazom na ust. § 23a zák. č. 634/1992 Zb. v znení novely vykonanej zákonom č. 616/2004 Z.z. súd nemá žiadne pochybnosti, že Zmluva o splátkovom úvere zo dňa 30.11.2006 je zmluvou spotrebiteľskou, ktorú je potrebné posudzovať v režime Občianskeho zákonníka, ale aj predpisov špeciálnej úpravy najmä zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej zákon o bankách) a zákona o ochrane spotrebiteľa.

Žalovaná splácala úver nepravidelne. Celkovo žalovaná splatila 168,04 Eur.

Je potrebné zdôrazniť, že záväzkový vzťah, ktorý je predmetom konania je bankový úver, ktorý na rozdiel od úverov, napr. od nebankových spoločností je regulovaný aj špeciálnou právnou úpravou zákona o bankách. Banka je štátom autorizovaná inštitúcia, ktorej činnosť v zmysle § 2 ods. 3 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách podlieha bankovému povoleniu a nad činnosťou bánk zároveň vykonáva dohľad Národná banka Slovenska. Bez bankového povolenia nemôže nikto prijímať vklady, vydávať bankové platobné karty, poskytovať z vkladov úroky alebo iné odplaty, ktoré sú daňovým výdavkom podľa osobitného predpisu, poskytovať úvery a pôžičky v rámci predmetu svojho podnikania alebo predmetu inej svojej činnosti, z návratných peňažných prostriedkov získaných od iných osôb na základe verejnej výzvy, vykonávať platobný styk a zúčtovanie pre iného v rámci predmetu svojho podnikania alebo predmetu inej svojej činnosti (§ 3 zákona o bankách).

V konaní bola vedľajším účastníkom vznesená námietka nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu s poukazom na skutočnosť, že na žalobcu bola postúpená pohľadávka z neukončeného bankového úveru, preto postúpenie pohľadávky z banky na „inú osobu“ a to aj osobu, ktorá nie je bankou je možné realizovať len v súlade s ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách.

Súd si vyžiadal stanovisko pôvodného veriteľa Slovenskej sporiteľne, a.s. (SLSP, a.s.), či došlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru vzniknutého zo Zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX zo dňa 30.11.2006. Slovenská sporiteľňa, a.s. listom doručeným tunajšiemu súdu dňa 24.07.2014 a opakovane 17.08.2015 oznámila, že zo strany Slovenskej sporiteľne, a.s. nedošlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru uzatvoreného medzi ňou a žalovanou, ktorý vznikol na základe Zmluvy o splátkovom úvere č. XXXXXXXXXXXX/XXXX pred postúpením pohľadávky v zmysle zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 21.12.2010 žalobcovi.

Bolo teda preukázané, že k predčasnej splatnosti jednotlivých splátok úveru zo strany pôvodného veriteľa - banky nedošlo, preto bolo potrebné ustáliť, čo bolo predmetom Zmluvy o postúpení pohľadávok medzi SLSP, a.s. ako bankou a žalobcom.

Na postúpenie pohľadávky vo všeobecnosti je potrebné aplikovať ustanovenie § 524 a nasl. OZ, avšak pri bankových úveroch je potrebné rešpektovať ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách v súvislosti s identifikáciou predmetu Zmluvy o postúpení pohľadávky.

Vo všeobecnosti môže byť predmetom Zmluvy o postúpení pohľadávky pohľadávka akéhokoľvek druhu, teda aj iná ako peňažná, môže byť splatná, nesplatná alebo aj budúca, avšak musí to byť pohľadávka určitá a existujúca.

V prípade bankových úverov však ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách poskytuje dlžníkom zákonnú ochranu pred zhoršením ich situácie v záväzkovom právnom vzťahu z bankového úveru.

Zákonné ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách hneď v prvej časti prvej vety vyžaduje písomnú výzvu banky klientovi, ktorý je nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku.

V priebehu konania žalobca nepreukázal, že žalovanej bola zo strany banky skutočne doručená písomná výzva a napriek doručeniu tejto výzvy bola žalovaná nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splatením čo len časti svojho peňažného záväzku. Ak zákon hovorí o omeškaní klienta banky so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku, potom sa nesplnená povinnosť klienta banky musí rozhodne týkať splatných splátok úveru.

Citované ustanovenie § 92 ods. 8 zákona o bankách umožňuje banke postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou za predpokladu doručenia písomnej výzvy klientovi banky a po tom, čo je dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku.

Súd dospel k záveru, že v zmysle ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách môže byť spôsobilým predmetom postúpenia pohľadávky zo strany banky len pohľadávka alebo časť pohľadávky, ktoré sú už splatnými

(dospelé splátky). Vyplýva to napokon aj z prvej časti druhej vety § 92 ods. 8 zákona o bankách: „Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť (rozumej postúpenie pohľadávky), ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; ...“

Z dôvodovej správy k zákonu o bankách k § 92 vyplýva: „V odseku 7 sa upravuje možnosť použiť inštitút postúpenia svojej pohľadávky zodpovedajúcej nesplácanému dlhu, a to aj osobe, ktorá nie je bankou.“ (pozn. pôvodný odsek 7 sa stal odsekom 8 po novelizácii zákonom č. 552/2008 Z.z.).

Podľa názoru súdu mal zákonodarca na mysli oprávnenie banky postúpiť časť peňažného záväzku, s ktorým je dlžník aktuálne po stanovenú dobu napriek písomnej výzve banky v omeškaní. Tento záver vyplýva z gramatického, ale aj logického výkladu znenia citovaného ustanovenia, pretože zákonodarca zdôrazňuje peňažný záväzok klienta banky alebo časť peňažného záväzku, s ktorým je dlžník v omeškaní. Pod formuláciou „pohľadávka zodpovedajúca tomuto peňažnému záväzku“ treba rozumieť nesplácaný zročný dlh. Pripustením argumentácie žalobcu, že banka je oprávnená postúpiť celý úver po uplynutí 90 dní s omeškania dlžníka splácať zročné splátky by bolo nevyhnutné dospieť k záveru, že banka takýmto spôsobom môže postúpiť akýkoľvek „živý“ úver po uplynutí relatívne krátkej doby v porovnaní s dobou, na ktorú sa úverové vzťahy bežne uzatvárajú (v prejednávacom prípade bolo poskytnutie úveru dohodnuté na 10 rokov) na akýkoľvek subjekt, ktorého činnosť nespadá v zmysle zákona o bankách pod dohľad NBS, čo by bolo v rozpore s účelom zákona o bankách a viedlo by k vytvoreniu právne neúnosného stavu, kedy by sa spotrebiteľia vstupujúci do zmluvného vzťahu s bankou neočakávane ocitli v zmluvnom vzťahu s iným - nebankovým subjektom. Tento postup by taktiež mohol byť v rozpore s požiadavkou vynakladania náležitej odbornej starostlivosti, ktorá je od dodávateľa vyžadovaná v súlade so smernicou o nekalých obchodných praktikách.

Súd žiadnym spôsobom nespochybňuje právo banky postúpiť aj pohľadávku z celého úverového vzťahu. Pre takýto postup banky je však nevyhnutné pristúpiť v súlade so zákonom a obchodnými podmienkami k vyhláseniu predčasnej mimoriadnej splatnosti celého úveru. Vyhlásiť predčasnú splatnosť bankového úveru je však výlučným oprávnením banky, pričom toto oprávnenie môže banka realizovať ešte pred postúpením pohľadávky.

Žalobca predložil súdu dôkaz Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti adresované žalovanej. Súd nemôže prikladať právny význam oznámeniu o vyhlásení mimoriadnej splatnosti bankového úveru, ktorú listom zo dňa 24.10.2012 vykonal žalobca, pretože k takémuto právnomu úkonu nebol oprávnený.

Ak mala byť predmetom postúpenej pohľadávky žalovaná suma, potom je zrejmé, že pôvodný veriteľ SLSP, a.s. ako banka postúpil zmluvou zo dňa 21.12.2010 nebankovej inštitúcii aj splátky nezročné, pričom k ich predčasnej splatnosti nedošlo, čo SLSP, a.s. deklarovala. Predmetom Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 21.12.2010 na žalobcu bola neexistujúca pohľadávka, pretože táto cesia zo dňa 21.12.2010 je neplatnou.

Námietku nedostatku aktívnej vecnej legitímácie žalobcu preto súd považoval za dôvodnú.

Okrem uvedeného súd zdôrazňuje, že z platobnej histórie úverového vzťahu vyplýva, že žalovaná splácala dlh sporadicky, bola v sústavnom omeškaní s platením svojho dlhu, pričom banke (SLSP, a.s.) bolo po určitom čase zrejmé, že žalovaná tento úver dlhodobo nespláca. Napriek tomu SLSP, a.s. nepristúpila k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti celého úveru, len predpisovala splátky, poplatky a úroky. Takýto postup banky podľa názoru súdu nie je konaním s náležitou odbornou starostlivosťou.

S poukazom na nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu súd žalobu zamietol.

O trovách konania súd rozhodol v súlade s ust. § 151 ods. 3 O.s.p. tak, že o nich rozhodne do 30 dní po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Poučenie:

: Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie na Okresný súd Prešov do 15 dní odo dňa jeho doručenia, v troch písomných vyhotoveniach (§ 204 ods. 1 O.s.p.).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.